

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnštvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " "
četrt " 5 " — " "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvu v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve, ulice št. 2.

Nekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L, 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 61.

V Ljubljani, v petek 14. marca 1902.

Letnik XXX.

Nova „kultura“.

Mi sicer nismo štajerskemu pisatelju Roseggerju posebno prijazni, ker tudi on naši stvari ni prijazen. A zanimivo je, kar piše on kot Nemeč o novi nemškonalni kulturi. Izdal je javno pismo, v katerem biča razvade mladih protirimskih vročekrvnežev med mladeniči na graškem vseučilišču.

V tem pismu pravi Rosegger: »V takozvanih boljših krogih se je od konca osemdesetih let sem začela kazati neka surovost, proti kateri je bila prejšnja kmečka surovost res pravi salonski ton. Mladi akademični državljani kar mečejo okoli sebe surove izraze o »smrdljivih Slovanih«, o »svinjskih judih« in »prokletih farjih« in še celo na javnih prostorih.« Rosegger ironizira potem nemirno dvobojako razvado mladih »inteligentnežev« in nadaljuje: »Po veliki zmagi pred tridesetimi leti je Nemcem greben preveč zrasel, in mnogo jih misli, da če so z udarci premagali Francoze, morejo vse drugo doseči tudi z udarci. Pri tem se izgovarjajo na Bismarcka, češ da je on bil tudi tako »forsche«. Da, to je bil res, a samo s tem ni države ustanovil. Imel je tudi še druge lastnosti, katerih pa naši mladi junaki nimajo. Če se z ostrim jezikom ne združuje fini takt, če ne pride k surovi pesti bistra glava, potem imaš samo še — tepca.«

Posebno ostro prijema Rosegger mlade »naprednjake« zaradi njihovega surovega boja proti »klerikalizmu«. O napadu na katoliške vseučilišnike pravi: »Na javni cesti so bili napadeni mirni dijaki, a ne od tolpe pijanih »rudečkarjev«, ampak od kolegov istega vseučilišča. Napadalcev je bilo več sto — napadenih pa šest ali osem dijakov brez orožja! Psovali so jih z najgršimi imeni, potrgali jim trakove s prsi, topli jih s pestmi, palicami in pasjimi biči! In zakaj? Ker so »klerikalci« in pripadajo dijaški zvezi, ki je oni ne marajo...«

O surovih napadih na duhovščino pravi Rosegger: »Nedavno grem skozi Gosposke ulice v Gradcu. Tu pride eden, ki hoče tudi

spadati k mlajši »inteligenci« in ko sreča duhovnika, ga insultira in se zadere nanj: »Far prokieti!« Duhovnik postane, zmaje z glavo, a ne reče nič, ampak gre mirno dalje. Mimoidočemu častniku se tak junak seveda ne upa nič storiti, a pri duhovniku je drugače, ker ta nič hučega ne stori. Kdor je res pogumen, ni surov.«

Rosegger sklepa: »Posurovelost je splošna. Nočem preiskovati, odkod prihaja ta žalostni pojav. Vzrokov je mnogo, a onim, ki nečejo slišati ničesar o avtoriteti, vzgoji, veri in o redu, se zde vsi »filistrski«. Prej je bilo vojaško življenje ognjišče surovosti. Zdaj je drugače. Ravno pri vojaki surovega mladeniča malo vzgoje. Tu ne more biti kladivo, ampak mora služiti za tnalno. In to je dobro zanj. Marsikateri pride od vojakov — civiliziran nazaj.«

Rosegger ima čisto prav. Značilno je to, da liberalni listi, ki vsako besedo Roseggerjevo tako radi natiskujejo, o tej njegovi sodbi popolnoma molče. A ta sodba ne zadene samo nemških nacionalcev. Kdor se je ozrl malo pri nas okoli, vidi, da tista »inteligencia«, ki jo je vzgojil »Slov. Narod«, niti za las boljša. Kar se tiče »krepkih« izrazov, pa slov. liberalci brez dvoma presejajo svoje bratce na severu.

Državni zbor.

Dunaj, 13. marca.

Deželna bramba.

Koncem večerajšnje seje po burnih prizorih na skrajni levici je zbornica pričela nadrobno razpravo o proračunu za deželno brambo.

Posl. Delugan je izražal več želja. Tako naj bi se vojakom dajalo več prilike, da morejo izvrševati svoje krščanske dolžnosti ob nedeljah in praznikih. Konečno izjavi v imenu svojih somišljenikov, da hoče glasovati proti proračunu.

Posl. Wagner naglašja, da je vojni zakon zastarel in neprimeren za današnje razmere. Osebito za kmečko prebivalstvo so

posamezne določbe prehudo breme. Govornik zahteva dveletno vojaško službo, zmanjšanje števila vojakov, dalje naj se vsaj eden sin, določen za gospodarja, oprosti vojaščine, vojaške vaje naj se vrše po zimi, potni troški k orožnim vajam naj se vojakom povrnejo, ob žetvi naj kmečki sinovi dobivajo dopust, da morejo domačim pomagati pri delu, občinam naj se troški za vojaške povračajo, vojakom naj se dopušča prilika za božjo službo.

Posl. Hořica naglašja, da država ne more zmanjšati armade, ko so do vratu oborožene Anglija, Nemčija in Rusija. Govornik želi, naj bi armada preveval modernejši duh. Armada bodi ljudska, ne pa fevdalna. Na Češkem so, kakor govornik trdi, vojaške posadke narodu nasprotne trdnjave. V nemški kazini v Pragi imajo častniki svoje zbirališče ter se strogo ločijo od češkega prebivalstva. Te razmere ne pospešujejo mej prebivalstvom ljubezni do vojaštva. Govornik omenja, kako so v Avstriji slovesno vsprejemali pruski bataljon, ki se je lani vračal iz Azije. Vse je ležalo v prahu pred temi junaki. Za domače vojaške, ki so v Aziji povsem storili svojo dolžnost, so se gotovi krogi jako malo zmenili. Govornik našteva slučaje, ko so častnike vpokojili zaradi malenkostij. Tako je bil neki general upokojen, ker ni svojemu predstojniku pomagal plašč obleči. V armadi je še vedno preveč protekcije.

Danes so govorili Oberndorfer, dr. Korol, Pemsel, Klofač, Trafojer, Danielak, Wilk, Gasteiger in poročevalec baron Schwegel. Novega ni nihče povedal. Minister grof Welsersheimb je zopet v daljšem govoru odgovarjal na razne pritožbe ter izražal želje, naj bi se zboljšale razmere mej armado in prebivalstvom. Zbornica je končno z veliko večino odobrila proračun in pričela razpravo o proračunu za uk in bogočastje. Pri nadrobni razpravi o osrednjem vodstvu tega ministerstva je oglašanih 7 govornikov, ker so se mnogi

odrekli besedi. Sedaj govori radikalni Rusin Romančuk, ki opisuje gališko šolstvo in navaja rusinske pritožbe proti Poljakom.

Danes in jutri utegne zbornica dovršiti razpravo o osrednjem vodstvu in bogočastju ter pričeti morda tudi že razpravo o visokih svotah. Ker drugi teden pride na vrsto še poročilo proračunskega odseka o začasnem proračunu, je jako dvomljivo, da bi zbornica do zadnje seje dne 21. t. m. dovršila proračunsko razpravo o naučnem ministertvu.

Krošnjarstvo.

Sinoči je obrtni odsek razpravljal o načrtu krošnjarskega zakona. Trgovinski min. baron Call je naglašjal, da je načrt zakona vsepeh večletnega dela. Krošnjarski patent iz l. 1852 je zastarel in želja obrtnikov je povsem opravičena, da parlament sklene času primeren krošnjarski zakon. Obrtniki sicer zahtevajo, da se krošnjarstvo popolnoma prepove. Toda vlada se ne more sprijazniti s to zahtevo iz narodno-gospodarskih in človekoljubnih vzrokov. Krošnjarstvo se bode le omejilo na jasno določene predmete in kroge. Po daljši razpravi je odsek vsprejel prva dva paragrafa.

Vozni davek.

Kakor znano, hoče finančna uprava z novimi davki pomnožiti svoje dohodke, da odpravi mitnino na državnih cestah ter diurnistom zboljša plače. V ta namen je vlada predložila načrt zakona, s katerim se vpelje davek od voznih listkov na avstrijskih železnicah. Pododsek davčnega odbora je danes predložil svoje poročilo, ki v nekaterih točkah preminja vladni načrt. Pododsek nasvetuje, da naj se na glavnih železnicah pri voznih listkih zahteva 13% davka, na lokalnih železnicah 6%, na malih železnicah 6%. Tega davka bi bili prosti: Ces. dvor, osebe, ki se vozijo po vojaškem tarifu, delavci, ki imajo posebne znižane cene. Legitimacije za enkratno prosto vožnjo morajo biti kolekovane, in sicer je za III. razred določenih 50 h, za II. 100 h in za I. razred 2 K; za večkratne vožnje

LISTEK.

[13] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

X.

Led se je stajal. Deček je prišel naslednji dan z boječo radovednostjo v salon, kamor se ni upal, odkar se je v njej naselil čudni mestni gost, ki se mu je zdel tako srdito kričoč. Zdaj so pa večerajšnje pesni tega gosta podkupile poslušalcev in izpremenile njegovo stališče do instrumenta. Z zadnjimi sledovi strahu se je bližal pijaninu, postal malo pred njim in prisluškoval. V sobi ni bilo nikogar. Mati je vezla v drugi sobi sedé na divanu, pridrževala je dihanje in gledala njega, smehljaje se vsakemu njegovemu premiku, vsakemu izrazu na občutljivem dečkovem obrazu.

Iztegnil je svojo roko od daleč, dotaknil se je politiranega površja in spet boječo odskočil. Ponovivši ta poskus še nekolikokrat, je pristopil bližje in začel natančno preiskovati instrument, pripognil se je do tal in otipal noge, potem je pa šel okoli na vse strani. Naposled je zadela njegova roka na gladke tipke.

Tihi brenket strune je zadržel v zraku. Deček je še dolgo prisluškoval tresljanje

tona, ko je že utihnil za materina ušesa, potem je pa pazljivo udaril drugo tipko. Potem je s prsti zdrsnil po celi klavijaturi in zadel tudi na višje tipke. Vsakemu tonu je pustil nekaj časa, in toni so drug za drugim doneli, se tresli in zamirali v zraku. Dečkovo lice je izražalo napeto pozornost in radost; očitno se je veselil pri vsakem posameznem tonu in že ta nenavadna pozornost na osnovne tone, dele prihodnje melodije, je kazala umetniško nadarjenost.

Pri tem se je zdelo, da slepi deček pripisuje vsakemu tonu posebno lastnost; kadar je pod njegovim prstom zadonel veseli in jasni višji ton, je dvignil svoj oživljeni obraz, kakor da ga ti zvonki toni peljejo kvišku. Nasprotno pa je pri nizkem, komaj slišnem zamolklem drhtenju basa nagnil uho; zdelo se mu je, da ta globoki ton doni nizko ob zemlji se razlega nad zemljo, raztrese po tleh in se izgublja v daljavi.

XI.

Stric Maksim je vse te glasbene poskuse poslušal samo od daleč. Kakor je to tudi čudno, vendar je to tako očitno nagajanje dečkovo budilo v starem vojaku dvojno čuvstvo. Z ene strani je ta strast do glasbe dokazovala muzikalno nadarjenost in tako označevala deloma njegovo bodočnost. Z druge strani — se je temu mnenju v

srcu starega vojaka pridruževalo nejasno čuvstvo razočaranja.

»Res je«, je premišljeval Maksim, »glasba je tudi velika moč, ž njo lahko vladamo srca množice. On, slepec, bo zbiral okoli sebe stotine gizdalinov in gospa, tam jim bo igral razne valčke in nokturne (da povem po pravici, dalje nego do teh »valčkov« in »nokturnov« ni segalo znanje Maksimovo), poslušavci si bodo pa z roboi brisali solze. Ej, vraga, tega bi pa ne hotel, kaj takega delati! Deček je slep, zato naj v življenju postane to, kar more. Petje bi bilo pa še lepše, ali kaj? Pesen ne govori samo tako mehko in nejasno posluhu. Pesem daje slike, vzbuja misel v glavi in pogum v srcu.«

»E, Johim,« je rekel nekega večera, ko je šel za dečkom v hlev k Johimu: »Pusti vendar enkrat svojo piščalko! To se spodobi za paglavce na ulici ali za pastirje na polju; ti si pa vendar že odrasčen kmet, dasi je napravila ta neumna Maruška iz tebe pravo tele. Fej! Sramujem se te res! Dekle ti je obrnila hrbet, ti se pa kisaš. Civkaš, kakor prepelica v kletki!«

Johim je poslušal ta dolg govor razsrjenega gospoda in se v temi smejal nad njegovo neosnovano jezo. Samo primera s paglavci in pastirji ga je malo razžalila.

nem pastirju v Ukrajini, niti pri paglavcu. Ti imajo drugačne piščalke. Samo poslušajte mojo!»

Zamašil je vse luknjice in zapiskal dva tona v oktavi in se smejal polnodonečemu tonu.

Maksim je pljunil.

»Fej, Bog mi odpusti! Ta kmet je popolnoma znorel. Kaj mi je tvoja piščalka? Vse so jednake — piščalke in ženske, s tvojo Maruško po vrhu! Zapoj nam rajši kako pesem, ako znaš — lepo pesem iz starih časov!«

Maksim Jacenko, sam Ukrajinec, je jako prosto govoril s kmeti in družino. Pogosto je kričal in zmerjal, pa ne razžaljivo; zato so ljudje govorili ž njim brez strahu, vendar dostojno.

»Zakaj ne,« je odgovoril Johim na Maksimove besede. »Nekdaj tudi nisem pel slabše od drugih. Samo da kmečka pesem morebiti ne bo po vašem okusu, gospod?« je dostavil ironično.

»Kaj klobasaš!« je rekel Maksim. »Lepa pesem je kaj drugega, nego piskanje, samo da jo zna človek peti, kakor se spodobi. Zdaj bova, Peterček, slišala Johimovo pesem. Ali jo boš razumel, maliček?«

»Ali bo to kmečka pesem?« je vprašal deček. »Take razumem.«

Maksim je vzdihnil. (Dalje prih.)

je treba za III. razred kolektivne 5 K, za II. 10 K in za I. razred 20 K. Odsek ko-
nečno priporoča vladi, naj omeji proste
voznje na državnih železnicah. Ta načrt
zakona, ki menda po Veliki noči pride na
vrsto, bode zadeli pri raznih strankah ob
hud odpor.

„Politik“ o dunajski občinski upravi.

Znano je, da krogi okoli praške »Po-
litike« niso posebno simpatični dunajskim
krščanskim socialcem, ker menijo, da se v
vsem svojem političnem delovanju ne po-
služujejo povsem primernih sredstev. In
vendar je sodba tega lista o zadnjem govoru
dr. Lu egerja povodom razprave o dovo-
litvi olajšav pri najetju dunajskega posojila
presenetila celo dunajske krščansko socialne
kroge.

Praška »Politik« namreč piše: »V tej
atmosfera je posegel v besedo tudi dr. Lu eger,
da bi kot dunajski župan odbil napade
liberalnih in soc. dem. govornikov na mestno
upravo. Posrečilo se mu je danes
sijajno. Naj se sodi kakor koli o poli-
tiškem značaju kršč. socialcev, in tudi za-
vrata sredstva, s katerimi si utrjajo svojo
vlado, to se pa mora priznati neumornim
delavcem dunajske antise-
mitske stranke, da so umeli dvigniti
občinsko upravo na tako stopinjo, da morajo
priznavati državni organi in — kar je še po-
menljiveje, tudi nebornirani politični nasprot-
niki kršč. socialcev, da je sedanji zistem
občinske uprave naravnost
uzoren. To je nepobitna zasluga dr.
Lu egerja, ki je vsled tega lahko s po-
polno pravico nastopil danes samozavestno.
Poznalo se mu je, da šteje v čast sebi in
svoji stranki, ko brani rodno mesto pred
nasprotniki. Velika je bila pohvala, ki jo je
govornik žel v zbornici.«

Iz južne Tirolske.

Italijanski poslanci zahtevajo z isto
vnemo delitev Tirolske v nemški in itali-
janski del, kakor isto zahtevajo Nemci za
Češko. Pa ta radikalno nacionalna politika
med Italijani ni tako splošna, kakor vedno trdijo
njih listi. »L'Alto Adige« je prinesel te dni
izjavo iz agrarnih in delavskih krogov, ki
obsoja politiko poslancev in meščanov. Prav
primerno pravijo, da bi bila taka delitev za
nje največje materialne škode. Morali bi pla-
čevati za to dvomljivo pridobitev višje davke.
Ta izjava sklepa z besedami: »Mi smo Ti-
rolci in to hočemo ostati!« Javeda je itali-
jansko časopisje ogorčeno nad to novo »za-
roto« zoper italijanstvo. »Piccolo« pravi, da
je to »inzult« na zgodovino in na čuvstva
cele dežele.

Posledica obiska princa Henrika v Ameriki.

Brat nemškega cesarja, princ Henrik,
je sedaj ostavil ameriška tla z zavestjo, da
je na celi črti izvršil nalogo, ki mu jo je
dal seboj cesar Viljem. To svoje poslanstvo
je princ pojasnil v premnogih napitnicah in
govorih. Vendar se pa načrt nemškega ce-
sarja nikjer tako jasno ne pokaže, kakor v
njegovi brzojavki na predsednika Roosevelta
povodom prinčevega odhoda ter v predsed-
nikovem odgovoru.

Cesar Viljem je namreč brzojavil:
Povodom odhoda mojega brata iz gostoljub-
nih zveznih držav čutim prijetno dolžnost,
da vam naznamim, kako zelo hvaležni smo
jaz in vsi nemški krogi za sijajen vsprejem,
ki so ga priredili vsi slojevi ameriškega
ljudstva princu Henriku. Za mojo izte-
gnjeno roko ste prijeli krepko,
moško in prijateljsko. Naj bi nebo
blagoslovilo naše razmerje z mirom in do-
brohotnostjo mej dvema velikima narodoma.

Predsednik Roosevelt je pa odgo-
voril: Obisk Vašega brata v naši deželi je
mного pripomogel, da se je pokazalo, kako
globoko je naše prijateljstvo. Upam, da vam
smem čestitati na velikem vspehu, ki
ga je imel ta obisk. Pozdravili smo ga
iskreno radi njegove osebe same, še pri-
srčneje pa kot vašega zastopnika in kot
zastopnika mogočnega nemškega naroda. Zahval-
jam Vas v ime ameriškega
ljudstva za vse, kar sta nam
storili, osebno pa se vam zahvalim za

ljubezniv način, s katerim ste mi izkazali
svoje prijateljstvo.

Ti dve brzojavki ste pač dokaz, kako
se je z obiskom utrdilo prijateljstvo mej
Nemčijo in Ameriko. Vprašanje je le, kdo
bo znal bolje izkoristiti to prijateljstvo.

Methuenov poraz in Kitchener- jeve čuvajnice.

Povodom sramotnega poraza angleškega
generala Methuena se umevno vse časopisje
peča s sedanjim splošnim položajem v Južni
Afriki, posebno pa z uspehi, ki jih je ali jih
še bo dosegel lord Kitchener na sedanjem
bojišču.

General Delarey ima, odkar se je
pojaval na bojišču (po letu 1899/1900) po-
sebnost vojno srečo koncem februarja ali za-
četkom marca, čeravno mu tudi sicer ni bila
nikdar nezvesta vojna boginja. Ve se dosedaj
za trideset njegovih večjih ali manjših
zmag, o kakem njegovem porazu pa dosedaj
Kitchener sam ničesar ne ve. Kdo bi se
torej čudil, če je lord Kitchener za Dewe-
tom posvečeval največ pozornosti Delarey-
evemu delovanju, ter poslal proti njemu v
boj nad polovico razpoložljive armade, čudo
pa tudi ni, če Methuen ni mogel biti kos
junaku, kakoršnega se je dosedaj kazal De-
larey.

Mного bolj pa iznenadi vsakogar Me-
thuenov poraz, če pomislimo, v kakih raz-
merah so bili Angleži tepeni. Južnoafriško
bojišče je namreč skoro docela prepreženo
s čuvajnicami in žično ograjo. Ta Ki-
tchenerjev toliko hvalisani sistem ima namen
ovirati gibanje sovražnikovih vrst ter pripo-
moči, da se polagoma ujamejo in ugonobe.
Misel tega inženerskega generala bi sicer ne
bila napačna, ko bi bojišče ne bilo tako ve-
liko in nasprotnik ne tako odločen in iz-
najdljiv. Angleži bi morali, če bi hoteli z
vspehom se posluževati tega sistema, imeti
na bojišču najmanj še enkrat toliko vojakov,
če bi hoteli zadostno zastražiti vse stražnice
in vsa važnejša mesta. Sedaj pa, ko ob splo-
šnem pomanjkanju vojaštva tega nikakor ne
morejo izvesti, jim je ta najnovejši sistem
naravnost v pogubo. Pokazalo se je
baš sedaj, in to izvan tako »izborna« zava-
rovanega kranja, da je temu res tako. Buri
so se v malih oddelkih prav lahko reševali
iz vseh nastavljenih zank, a zbirali se tam,
koder so se mogli oddelki prosteje gibati.
Nasprotno so pa te ograje znatno ovirale pri
prodiranju večje angleške oddelke, kar je bilo
zopet le Burom v korist. Da je bil torej
Methuen tako izborna poražen, je temu di-
rekten vzrok velika pomanjkljivost
Kitchenerjevega sistema. Methuen je njegova
prva žrtev.

Kajpada Kitchener v svojih poročilih
tega še nikakor ne uvideti. Pomanjkljivost
lastnega sistema skuša prikrivati z domne-
vanjem, da ima sedanje živahno bursko gi-
banje le namen, odvrniti pozornost angleških
čet, ki zasledujejo Deweta. Prepričan se bo
pa v kratkem, da se ni oživil samo Delarey,
marveč mu sledita v kratkem tudi Botha in
Dewet. Čim bolj bo pa nadaljeval z zgradbo
čuvajnic ter z napravo za burske oddelke
nikakor ne neprodirnih ograj, tem težavneje
stališče bodo imeli Angleži. Njih moč se bo
vedno bolj cepila, večji oddelki bodo pa le
navезani na gotovo ozemlje.

Dogodki zadnjih tednov so pa tudi po-
kazali, kako brez vse moči je angleška
armada in popolno demoralizirana. To dovolj
jasno dokazuje veliko število ujet-
nikov v primeri s padlimi in ranjenimi.

Tako sodijo o zadnjem Delareyevem
vspehu vsi strategji in niti Angležem sim-
patički krogi ne morejo utajiti označenih
pomanjkljivosti v vodstvu angleške armade.

Iz brzojavk.

Kriza v Španiji. Pri razgovoru
s Sagasto je kraljica izrazila mnenje, naj se
kabineta pod njegovim predsedstvom preo-
snuje v zmerno liberalnega. Sagasta se ni
strinjal s tem mnenjem ter zahteval, da iz-
polnita prazni mesti dva liberalca. Kriza se
reši definitivno te dni. — Cecil Rhod-
des mrtev? V raznih londonskih krogih
se je večeraj širila govorica, da je Cecil Rhod-
des že mrtev. Avtentično ta vest še ni po-
trjena. — Demisija barona Fe-
jevarya. Ogrski domobranski minister
je bil večeraj popoldne pri cesarju v posebni
avdienci. — Avstrijska eskadra

na Španskem. V Barceloni je muni-
cipalni svet votiral kredit za vsprejem avstro-
ogrške eskadre. Mej drugimi slavnostmi, ki
se imajo prirediti, je tudi vsprejem v ob-
činski hiši. — Berolinski šulve-
rein proti moravskim Čehom. V opavskih
čeških krogih vlada veliko vzne-
mirjenje, ker je odposlanec berolinskega šul-
vereina izročil županu 10 000 mark
za osvojitvev Kathreina.

Knjževnost in umetnost.

Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri, v soboto se poje zadnjič v
sezoni Rossinijeva opera »Viljem Telle«.
Jutri zadnjič poje na slovenskem odru gđ.
Ševčikova. Prihodnja dramska noviteta
je Briouxova drama »Rdeči talar«. Finžgarjev
»Divji lovec« pride še en-
krat na vrsto. Z večerajšnjo predstavo se je
končal redni abonement na sedeže.

Izpred sodišča.

Prisilne obravnave. Pri večerajšnjih
prizivnih obravnavah pred dež. sodiščem v
Ljubljani je bila J. Stibil iz Vipave pri pr-
vem sodišču radi razžaljenja časti obsojena
oproščena. — Vlačuga Frančiška Rus iz
Doba je dobila štedeneski zapor, izreklo se
je pa, da jo še ni treba oddati v prisilno
delavnico. — Janez Stenkov iz Peč je bil
oproščen, ker je trdil župan Barlič, češ da Sten-
kov ni hud človek, ampak le »kot burjav«. —
Fr. Kuraltu iz Kranja je bilo radi raznih
prestopkov določeno, da bo sedel 1 mesec.
Priložil se je, a pomagalo mu ni. Deželno
sodišče je bilo tudi mnenja, naj sedi cel
mesec.

Dve detomortilki. Včeraj ste bili pred
mariborskimi porotniki obsojeni dve deto-
mortaliki. 26letna Ana Šmigoc je bila ob-
sojena na osem mesecev, Terezija
Šlamberger pa na šest mesecev
težke ječe.

Petkratni požigalec. Celovski porot-
niki so imeli te dni opraviti z 57letnim po-
sestnikom Jož. Koglerjem, ki je na-
govarjal razne osebe, da jim zažge, in je ž
njimi delil zavarovalnico. Zažgal je petkrat.
Zavarovalnice so izplačale 20.000 K. Zasli-
šanih prič je bilo okoli 100. Ena priča je
dejala, da ji je obtoženi rekel: »Enkrat za-
žgati več donese, kakor ako celo leto de-
lam«. Obsojen je bil na tri leta težke
ječe.

Ljubljanska meščan. godba razpuščena.

Včeraj zvečer se je vršil v Hafnerjevi
pivovarni občni zbor »Meščanske godbe«,
ki se je bavil z žalostnim finančnim polo-
žajem te godbe.

Društveni blagajnik g. Volc je v svo-
jem poročilu načrtal vse dosedanje blagaj-
niško stanje »Ljubljanske meščan. godbe«.
O prvi upravnici dobi od 6. septembra 1900
do 1. dec. 1901. l. je podal naslednji ra-
čunski zaključek. Ustanovni prispevek magi-
strata je znašal 8000 kron, podpora magi-
strata 4000 kron, članarina in darila 6254 K
40 h., koncerti 7115 K 20 h. Magistratova
posojila na račun podpore za 1902. l. 4000
in 1200 K., posojilo pri kreditni banki
1400 K. Skupni dohodki torej v prvi uprav.
dobi 31.969 K 60 h., stroški pa: nakup in-
ventarja 6074 K 97 h., plače godcem
25.870 K 03 h.

Iz tega je torej posneti, da je godba
bila koncem I. upravnega leta dolžna na
posojilih 6600 K, v blagajnici pa smo imeli
gotovine 24 K 60 h. V teh razmerah pre-
stopila je prag II. upravnega leta, zaupajoč
na to, da ji v najbližji bodočnosti prinesejo
pomoč v pokritje dolgov prvič vedje šte-
vilo članov samih, drugič pa občinski svet
ljubljanški z izdatno letno podporo.

Ker je bilo 1. decembra v blagajnici,
kakor omenjeno, le 24 K 60 h. denarja, ni
preostajalo družega, nego najeti zaradi naj-
nujnejših potreb posojilo v znesku 180 K.

Dohodki v zadnji dobi, torej od 1. dec.
1901 do 28. jan. bili so pa sledeči: Pre-
bitek iz prejšnjega leta 24 K 60 v., člana-
rina 2296 K 38 h., darila 76 K 76 h., kon-
certi 2209 K 96 h., posojilo 180 K, skupno
torej 4787 K 70 h., stroški pa so bili: slu-
žnina 4350 K 90 h., razno 804 K 29 h.

Mesec februar je torej godba končala
z gotovino 132 K 51 h., stari dolg se je pa
povečal za 180 K, torej dolguje na poso-
jilih 6780 K in kredit. banki 1580 K.

Vse naše nade, katere so se stavile
prvič na občinski svet ljubljanski, drugič pa
na zanimanje in podporo ljubljanskih me-
ščanov samih, splavale so po vodi, kajti ne
le, da se število članov, kljub silni agitaciji
ni nič povečalo, šteje društvo samo 528
članov. Tudi občinski svet ljubljanski je di-
rektno zahteval od odbora, da naj se godba
razpusti, ter na odborovo prošnjo
za prispevek ni dovolil ni-
kake podpore.

Da ugodi zahtevi obč. sveta, od-
povedal je torej odbor vsem godcem za dan
1. marca službo in je to naznanil obč. svet
svetu s prošnjo, naj mu isti vsaj toliko pri-
spevka dovolijo, da se bodo zamogli godci ob-
izstopu iz službe izplačati in pokriti drugi
najnujnejši dolgi. Toda podpore ni bilo
od nikoder, godcev ni mogoče odpustiti,
ker ni denarja, in tako rastejo stroški od
dne do dne.

Odbor ima razun navedenih posojil tudi
še pokriti sledeče terjatve:

Godcem za februar polmesečno plačo
852 K 50 h.; dolg pri »Katol. tiskarni«,
»Kleinovi tiskarni«, za tiskovine, raznim
časopisom v Pragi in na Dunaju za inse-
rate, ljublj. knjigotržcem za muzikalije, pi-
sarniške potrebe itd., za poprave instru-
mentov okroglo 400 K, skupaj torej 1252 K
50 h.

Ako torej rekapituliramo dolgove ljub-
ljanske meščanske godbe, ki so sledeči:
mestni občini 5200 K, kreditni banki 1580 K,
godcem na plači za mesec februarij 852 K
50 h., drugi dolgi 400 K, skupaj torej
8032 K 50 h., ako od tega odbijemo poso-
jilo mestne občine, znaša dolg okroglo 2800 K,
in ako še omenim, da rabi odbor samo za
izplačilo in odpuščanje godcev ter pokritje ne-
kaj manjših dolgov brez posojil po dobitku
gotovine v blagajnici skupaj najmanj 1100 K,
podana je dovolj žalostna slika o finančnem
stanju ljubljanske meščanske godbe.
Pripomnim naj le še, da je vložena pri
mestnem magistratu prošnja na obč. svet,
naj bi odboru dovolil za sedaj samo 1300 K,
da se zamorejo godci izplačati in odpustiti.

Po tem poročilu je omenil predsednik
gospod Stricelj, da je povabil k obč. svet
zboru nekaj občinskih svetnikov, katerih pa
razven občinskega svetnika g. Svetka ni
nobenega navzočega.

Občinski svetnik Svetek je omenil,
da občinski svet brez povišanja doklad ne
more žrtvovati še kaj za kake druge svrhe,
ki niso neobhodno potrebne. (Ali morda 32
luči na novem mostu? Opomba por.) Godba
bi se morala postaviti na drugo podlago, ki
bi principijelno ne reflektirala na podporo
mesta. V mestnem proračunu se ni mogla
dobiti nobena točka, da bi se dobila pod-
pora meščanski godbi.

Občini nikakor ne ugajajo pravila, ker
je po njih nekako moralno vezana podpi-
rati godbo, ker se § 6. glasi, da spadajo
med godbine dohodke tudi prispevki mestne
občine.

Razvila se je nato občirna debata, ka-
tere so se udeležili gg. Pauer, Flori-
jančič, Volc in Pahor. Blagajnik
gospod Volc je opozarjal, da bi v slučaju,
ako bi društvo imelo stalno nameščenih
samo devet godcev, stroški znašali 10.000 K,
člani pa plačajo samo 6000 K. Predlagal je
razpust društva.

Proti temu je govoril gospod Pahor,
ki je opozarjal na kulturno potrebo godbe,
gospod Dražil pa je opozarjal, da tisti, ki
bi za godbo lahko prispevali, je ne podpi-
rajo. Podpira jo skoro samo srednji stan.

Gospod dr. V. Gregorič je dejal, da
je odbor požrtvovalno delal za razvoj jav-
nega življenja v mestu, in za razvoj javnega
življenja je godba pač tako potrebna, kakor
kaj družega, n. pr. nasadi itd. Če je ob-
činski svet dal podporo godbi, računalo se
je lahko, da je to redna letna podpora, in
če je na podlagi proračuna uvidel, da mu
sedaj ni mogoče več dati podpore, naj bi se
to odboru takoj naznanilo (Klici: »Ne pa
kar čez noč!«) in odbor bi že lahko svo
zadevo uredil.

Govornik je predlagal, naj se poleg
sklepa o razpustu društva izvoli tudi lik-
vidacijski odbor, ki naj stoji v dogo-
vor z občinskim svetom glede porav-
nanja dolgov (godcem se je mogla
izplačati za februarij samo polovična plača)
in ta odbor naj vpliva na občinski svet, da
mu gre na roko, kar je prav za prav mo-
ralna dolžnost občinskega sveta, kajti brez
godbe si ne moremo misliti pravega javnega
življenja.

Gospod Pahor predlaga, naj se na-
pravi na občinski odbor nova prošnja in naj
se društvo še ne razpusti.

Gospod Volc pravi, da homo potem na
istem stališču, kot sedaj. Občinski svet stoji
na stališču, da ako se društvo ne razpusti,
sploh nič ne da.

Pri glasovanju je bil z veliko ve-
čino sprejet razpust društva
in v likvidacijski odbor so se volili gospodje:
finančni nadsvetnik Svetek, Stricelj
in Volc.

Kakor smo že pred dnevi omenili, ho-
čejo sedaj nekateri godci vzdrževati godbo
na svojo odgovornost in račun. Ako pride
do novega društva, kakor v Celovcu, je še
vprašanje časa.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. marca.

Osebnosti. Pravosodni minister je
imenoval notariatskega kandidata gosp. M.
Karnitschnigga v Kočevju za notarja

v Senožečah. — Absolvirani pravnik gosp. H. Ryschavy je imenovan konceptnim praktikantom z adjutom 1000 K in prideljen pristojbinskemu uradu. — V Ljubljano je došel k nadzorovanju zdravnik generalnega štaba g. dr. Jos. Uriel. — Ravnatelj kemičnega poskuševališča v Ljubljani, g. dr. E. Kramerju je poljedelsko min. dovolilo 500 K ustanove za učno potovanje po Češkem in Galiciji. — Castnim članom je imenovalo gasilno društvo v Postojini g. A. Achtschina, ono v Šmarju pa g. Fr. Doberleta.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so razpisane na 22. marca od 9. ure dopoldne do 3. ure popoldne v tuk. magistratni dvorani. Več pove oglaš v našnjem listu.

Nova stolica v goriški bogoslovnici. V centralnem semenišču so ustanovili stolico za modroslovje. Za profesorja je imenovan g. dr. Fr. Žigon. — Za suplenta dogmatike pa je imenovan dr. Tarla o.

Dopolnilne deželnozbornske volitve na Goriškem. V sežanskem okraju bodo »Slogini« pristaši, kakor se nam poroča, zjedini svoje glasove za č. g. Matijo Sila, dekana v Tomaju. — Do zdaj je na Tolminskem za »Slogo« že izvoljenih 35 vol. m. Nadpolovična večina je 34. — »Sloga« upa dobiti najmanj 46 glasov, do čim jih morejo dobiti liberalci le 20. Volitve bodo čez 7 dni. — Dne 20. t. m. bo tudi v Furlaniji volitev deželnega poslanca kmečki skupini mestov odstopivšega poslanca Dottorija. Skupina furlanskih veleposestnikov voli dne 22. t. m. Liberalci se po vsej Furlaniji čvrsto gibljejo, do čim nastori katoliška stranka niti enega koraka... Tako poroča »Il Popolo«. — Vest v liberalnih listih, da bi se dr. Tonkli odpovedal kandidaturi na Tolminskem, je neresnična. »Primorski List« pravi, da ima dr. Tonkli največ volivcev na svoji strani.

Umrila je 12. t. m. v Koški Poljani pri Stangi posestnika soproga g. Terezija Burger rojena Jeretin, sestra okr. tajnika g. M. Jeretina v Litiji.

Žužemberški nadučitelj aretiran. Včeraj zvečer se je raznesla po mestu vest, da je policija aretirala v hotelu pri Lloydju nadučitelja Koncilija iz Žužemberka. Bil je tajnik pri hranilnici in je poneveril, kakor se trdi, več tisoč, baje 7000 K. Koncilija ne taj. — Nadučitelj F. Koncilija je v ponedeljek izginil iz Žužemberka, ko so prišli na sled njegovim malverzacijam. Poneverjal je na ta način, da je na ime kakega drugega posestnika denar izposodil in ga za-se porabil. Odpeljal se je v Trbiž, kjer je dobil brzjavko, naj se vrne domov in da je vse poravnano. Koncilija je brzjavki zapal. Vrnil se je v Ljubljano, kjer ga je čakala žena, tu ga je pa aretirala policija. Pri sebi je imel nabasan revolver. Ali bode »Narod« tudi tu vpil: »Zopet eden!«?

Godba v Celovcu. Namestu mestne godbe se je v Celovcu ustanovil takozvani »Orchesterverein«, kateremu je obč. svet celovški predvčeršnjim odstopil godala mestne godbe in mu zagotovil 6000 K redne letne podpore.

Pravična slovenska zahteva. »Süddeutsche Presse« zahteva, naj se za Spodnje Štajerko ustanovi posebna obrtna in trgovska zbornica.

Občinske volitve v Voloski-Opatiji. Volitev v tretjem razredu pri občinskih volitvah v Voloski-Opatiji je bila soglasna. S 195 glasovi so izvoljeni kandidati hrvaske stranke.

Slovenske predstave v Trstu. Prva predstava tržaškega dramatičnega društva se bo vršila meseca aprila in se bo predstavljala opereta »Čevljar barona«. Med tem pa se že te dni prične z učenjem novih iger, ki se bodo potem redno vrstile. Tako se bo sčasoma ustvarilo stalno slovensko gledališče v Trstu.

Nov most čez Savo namerava zgraditi pri postajnem posloju v Zagorju poseben konsorcij.

Ljubljanske novice. Potrjenih je bilo pri današnjem naboru iz Ljubljane 46 mladeničev. — Umrli je v Ameriki svoj čas po Ljubljani znani socialnodemokratski agitator J. Hitejc. — Mardetschlagerjev konjak sta poskušala lekar-

narjeva hlapca Jurij Guzelj in Franc Potočnik in ga izpila toliko, da sta pričela pobijati še druge steklenice. Gospodar je moral poklicati stražnika, ki ju je odvedel na rotož. — Tepež med hlapci pri Slonu. Matija Bevc je jako zvest službenik pri gospej Gnezdovi in on tudi rad pripoveduje napake in grehe drugih sohlapcev svoji gospodinjji. Ker je tožil hlapca Franceta Kavdiča, je tega tako ujezilo, da je sinoči udaril Bevca s korcem na glavo in oko. Bevc je jako hudo ranjen. — Otok v Ljubljani. Otok, ki je padel v Ljubljano, a katerega so rešili, je triletni sin A. Jenkove. — Pozabljiva ženska. Marija Babnik rada pozabi, da ji je vhod v mesto prepovedan. Včeraj je zopet obiskala Ljubljano, toda policija jo je takoj prijela in odvedla v zapor. — Srebrna ura je najdena in oddana magistratu.

Slovensko gledališče. Včerajšnja repriza »Divjega lovca« je zopet prav lepo vspela. Ocenjo smo morali radi nedostajanja prostora odložiti do jutri.

Železnica Celje Velenje. V kratkem se vrši v želez. ministerstvu pogovor z interesi in zastopniki štaj. dež. odbora v zadevi prevzeta te železnice v drž. upravo.

Mariborski župan Nagy baje odstopi v prihodnji občinski seji.

Slovenski kmetijski pouk na Koroškem. Uradni list koroške c. kr. kmetijske družbe naznanja v svoji zadnji številki 5. od dne 1. t. m.: »Po ravnokar došlem poročilu se bode slovenski potovalni učitelj g. Vinko Šumi v svojih velikonočnih počitnicah od srede marca do srede aprila mudil na Koroškem in imel gospodarska predavanja v slovenskem jeziku. Predstojništva kmetijskih podružnic, ki želijo takih predavanj, se povabijo, da napravijo v tem času shode in taiste naznanijo pri podpisnem družbenem predstojništvu. »Mir« pravi k temu: Ta je res lepa! V računu kmetijske družbe za l. 1901. beremo med »dohodki«, da je sprejela od države za slovenskega potovalnega učitelja 2000 kron. V istem računu vidimo med »stroški«, da je dala za slovenskega potovalnega učitelja »Pauschalbeitrag« 1660 kron. Nočemo tu vpraševati, kam je izginilo ostalih 340 kron, ki jih je država dovolila za slovenski potovalni poduk, ki se pa za ta poduk porabile niso; pribijemo samo, da kmetijska družba zadnji čas, menda že je jedno leto, sploh slovenskega poduka priredila ni! — Slovenski potovalni učitelj biva, kakor je razvidno iz gorenjega razglasa kmetijske družbe, Bogveke, za slovenska predavanja se nihče ne zmeni, in samo v svojih počitnicah pride slovenski potovalni učitelj, da se tako mimogrede in morda »zaradi lepšega« tu in tam oglasi!! — To je pač naravnost škandal, o katerem treba spregovoriti na merodajnem mestu!

Nesreča. V Borovnici je na križ pota 2letna deklica Ana Šivic prišla pod voz in se tako povozila, da je po dveurnem trpljenju umrla.

Škrlatica mej Belgiji. Pri bataljonu 27. pešpolka, ki se nahaja še v Trstu, je obolelo več mož za škrlatico. Nahajajo se v ondotni garnizijski bolnici.

Marjetice. nova mladinska knjižica, je dotiskana in izide prve dni prihodnjega tedna. Spisali so jo ljubljanski bogoslovci v žanru običajnih »Pomladnih glasov«, uredil Alojzij Merhar. Knjižica bo primerna otrokom kot velikonočno darilo. Več o njej o priliki.

Vrtnarska razstava bode v Beljaku od 13. do 17. avgusta t. l.

Sirotišnico za dečke snuje celovška mestna občina.

Ali je tudi to kulturno? Dejstvo, da vse prireditve Slovencev v Celju sijajno vsevajo, peče silno nemškutarje. Da bi vsaj nagajali, če že ne morejo drugzega, izmislili so si — kakor čitamo v »Domovini« — posebno sredstvo. Začeli so namreč pošiljati zvečer po predstavah v »Narodni dom« razne pijane capine, ki naj bi tam žalili in izzivali. Med temi rokovanjci, ki udirajo v tuje hiše, da tam prirejajo izgrede, je tudi neki uslužbenec namestnika — celjskega župana. To je značilno za celjske razmere in za kulturni

nič celjskega nemštva. Stvar je prijavljena sodišču.

Podružnica društva „Lega nazionale“ v Gorici je imela v nedeljo svoj občni zbor. Tajnik dr. Venier je govoril strastno o »italianità« naše dežele in naše Gorice proti Slovincem. Blagajnik je povedal, da je imela podružnica lani dohodkov K 10.860 22, izdatkov pa K 7.993 49. Podružnica je delovala zlasti v Podgori, kateri preti usoda Ločnika, in pa v Gorici na onih delih, kjer jim preti »influenza nemica«. V odboru te podružnice pa sedijo taki le Labi: Bombič, Pirenič, Bizjak, Koklič, Češut, Godina, Golob, Mulič, Pinavčič, Pavletič, Travan, Cej in Dörfler, Michelstädter, Mauer, Seppenhofer itd.

Zdravje v Ljubljani. Od 2. do 8. marca je bilo 17 novorojencev, 1 mrtvorajeni, 22 jih je umrlo, in sicer 5 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 14 za različnimi boleznimi, med njimi je 9 tujcev, 12 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za tifuzom, 1 za vrtico.

Najnovejše od raznih strani. Potres v Sibiriji se je pojavil 12. t. m. Zemlja se je tresla 12 minut. — Napad na procesijo. V Nava, provincija Valladolid so napadli procesijo. Prišlo je do pretepa. Ena oseba je ranjena. — Sator Dumont se bo pogajal za nagrado 4000 funtov šterlingov, katere dobi, ako preplave s svojim zrakoplovom iz Londona v Birmingham. — Zopet velikanski potres. V Mali Aziji je potres razrušil v mestu Tschangai 3000 hiš. 20 000 ljudij je brez strehe. — Stavka delavcev v plinarni se skoro gotovo prične v Gorici. — Tragični dogodek. V Plevlju v Novem bazaru je stotnik Obpacher kazal svoji pred dvema meseci poročni 22letni ženi staro turško puško. Puška se je sprožila in mlada žena se je od kroglje v srce zadeta mrtva zgrudila. — Novitopovi, ki se bodo lili v kratkem, ustrelili bodo po 18 do 20 krat na minuto. Vedno večje iznajdbe v škodo ljudem! — Stavka kovinskih delavcev pri »Lazarus« na Reki je stopila v jako resen položaj. Lastnik podjetja noče nič slišati o kaki posredovalni komisiji in noče delavcev sprejeti niti pod prejšnjimi pogoji. Stavkujočih delavcev je 200.

Telefonska in brzjavna poročila.

Senzacijonelna obraynava v Mariboru.

Maribor, 14. marca. Danes se je začela tukaj obraynava pred porotnim sodiščem zaradi tožbe načelnika magistratnih uradov, Friderika Daksa, proti uredniku graškega socialnodemokratskega lista »Arbeiterwille« dr. Schacherlu in uredniku bivše »Unabhängige Zeitung« Leibnerju. Zanimanje za to pravdo je velikansko. Graški listi so izdali posebne izdaje za Maribor. Priče so doslej pričale neugodno za tožitelja. Obraynavalo se bo danes in jutri in sodba se bo morda izrekla še le v nedeljo. Tožitelja zastopa dr. Mravlag iz Celja, urednika pa dr. Uranitsch iz Gradca.

Gradec, 14. marca. Porotna obraynava Daksova proti Schacherlu bi se bila morala vršiti v Gradcu, a se je preložila v Maribor ter delegiralo tarožnje porotno sodišče. Daksi ni prišel osebno. Velika množica ljudstva obdaja poslopje okrožnega sodišča. Poraynava se ni vršila, ker sta obe stranki delali težkoče. Schacherl (judovski zdravnik in načelnik graške soc.-dem. stranke) je najprej tajil, da je on pisal, a opozorjen, da je v uvodni preiskavi drugače izpovedal, priznal, da je on bral dopis zoper Daksa. Afera se suče okoli neke nesramne hiše (št. 8.) v Mariboru. Daksi je bil baje že iz državne službe v Brežicah odpuščen zaradi nesramnosti. Schacherl pravi, da je poznal to preteklost njegovo in zato imel dopis za resničen.

Dunaj, 14. marca. Poslanec Pogačnik je dobil danes od železničnega ministra definitivno obljubo, da se bosta glavni postaji v Bohinjski Beli in Nomeni takoj sezidali in

da se opusti glavna postaja v Štengah ter se zgradi samo kot tovarna postaja za les verskega zaklada.

Dunaj, 14. marca. V današnji seji se je nadaljeval proračun učnega ministerstva. Poslanec Eisenkolb je porabil to priložnost za hude napade na papeža in katoliško cerkev ter izpustil pravi protirimski govor. Papež in katoliška cerkev, rekel je Eisenkolb, sta najhujša sovražnika nemške svetovne vlade. Nemški narod je zdaj na najboljši poti, da si pribori nadvlado nad celim svetom pod načelstvom slavne rodbine Hohenzollernske. (Vsenemci vpijejo: Hoch! Smeh na desnici. Vsenemec Stein kliče: Tam na desnici sede idijoti!) Ker so avstrijski Nemci integralen del vsenemškega naroda, bi se tudi oni pri tem udeležili svetovne nadvlade. Proti tej vsenemški svetovni nadvladi pa je zbrana protinemška liga, katera je strogo absolutistično organizirana, in njej na čelu stoji mož resnice, nezmojljivi rimski papež. Njegova volja je odločilna za celo to organizacijo in za vse, kar je jezuitovskega. Njegov duh hoče vladati povsod, in proti temu morajo vsenemci napeti vse svoje moči. Papeštvo in katoličanstvo se mora ponižati. Končno govori Eisenkolb zoper zatiranje »evangeljske zveze« v Avstriji.

Dunaj, 14. marca. Posl. Beuerle je interpeliral naučnega ministra, ako je pripravljen odpraviti duhovne vaje na srednjih šolah. Interpelacijo so podpisali vsi poslanci nemške ljudske stranke.

Dunaj, 14. marca. Budgetni odsek je sprejel včeraj popoldne nepremenjeno vladno predlogo o budgetnem provizoriju. Posl. Pacak je očital vladi, posebno naučnemu ministru, pomanjkanje neutralnosti in izjavil, da bodo Čehi tako dolgo nadaljevali boj, dokler se jim ne popravi krivica. Posl. Rataj je ugovarjal, da bi se o jezikovnem zakonu razpravljalo v parlamentu.

Kornin, 14. marca. Tu je aretiranih 7 anarhistov.

Gradec, 14. marca. Pri delavnicah za »šine« hočejo baje odpustiti 120 delavcev. Ko so sinoči drugi delavci to zvedeli, je nastal velik nemir, zlasti, ker se je raznesla vest, da jih hočejo še več odpustiti. Sinoči viharno zborovanje. Oficialno se nič ni razglasilo. Odpuščeni delavci so večinoma starejši. Zato nevolja tem večja.

Draždani, 14. marca. Kralj Albert pride v jeseni obiskat avstrijskega cesarja. Tudi cesar Viljem pride jeseni na Dunaj.

Petrograd, 14. marca. Tolstemu se je stanje znatno poslabšalo.

Petrograd, 14. marca. »Ruski Invalide« javlja o novi zmagi generala Mičensko nad Tunguzi. Izmej 390 Tunguzov je padlo z voditeljem 200 mož. Rusi so ugrabili več topov in orožja.

Madrid, 14. marca. Ker finančni minister ni hotel umakniti svoje prošnje za demisijo, je sklenil podati ostavko ves kabineta. Kraljica ostavke sicer še ni sprejela, pač pa je naročila Sagasti, naj vsprejme v svoj kabinet liberalne desidente. Sagasta vztraja pri popolno liberalnem kabinetu. Kraljica je nato pozvala k sebi predsednika obeh zbornic. Kriza bo težko rešena.

Haag, 14. marca. Predno je Delarey napal Methueneve čete, je popolnoma razpodil Kekevičove čete.

Amsterdam, 14. marca. Krüger dobiva od vseh strani brzjavne čestitke. Krüger pravi, da sedaj s podvojenim upanjem gleda v bodočnost. Krügerjeva odposlanca v Ameriko se odpeljeta v Južno Afriko, da dobita natančni vpogled v razmere. Angleži so Delareya prosili za mir. Delarey je odgovoril, da hoče v boju zmagati.

London, 14. marca. (C. B.) Kitchener brzjavlja iz Pretorije: General Methuen je došel v Klerksdorp. Rana se ugodno celi.

London, 14. marca. V višjih vojaških krogih so silno v skrbeh radi izgubljenih topov, s katerimi se bodo Buri znali okoristiti napram

duvajnicam, ki so sedaj skoro popolno brez vse moči.

Bruselj, 14. marca. Poleg zamene Methuena s Kruitingerjem zahtevajo Buri za Methuena tudi, da se Angleži zavežejo, da ne izvrše nobene obsodbe več.

London, 14. marca. V angleškem vojnem ministerstvu se boje, da od Burov Methuenu ugrabljeni topovi ne postanejo za Angleže usodni. Popolnega izkaza izgub vojni urad ne more objaviti, ker so Buri uplenili Methuenu tudi vse zapisnike.

London, 14. marca. „Standard“ javlja: Dewet reorganizira svojo armado. Botha pa ima zasedene važne postojanke južno od Ermela. Če bi Angleži napadli Botho, se ta lahko umakne v Swazi-deželo, ker je s kraljico lani sklenil tajno pogodbo glede prostega prehoda burških čet.

London, 14. marca. Z bojišča ni nikakih nadaljnjih poročil. Vojni urad meni, da se pripravlja Delarey na novo večjo akcijo. Bati se je posebno Delareyevga napada na mejno ozemlje, ker je preskrbljen z mnogimi in izvrstnimi topovi.

Umrli so:

12. marca. Marijana Rojc, delavca žena, 42 let, Metelkove ulice 4, zamašenje pluć.

V bolnišnicah:
11. marca. Ivan Verh, doinar, 50 let, demencia tubercul. pulm. — Amalija Hrastnik, posestnika hči, 17 let, jetika.

Dunajska borza

dné 14. marca.

Skupni državni dolg v notah	101:80
Skupni državni dolg v srebru	101:45
Avstrijska zlata renta 4%	120:85
Avstrijska kronska renta 4%	99:30
Ogerska zlata renta 4%	120:05
Ogerska kronska renta 4%	97:55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1635:—
Kreditne delnice, 160 gld.	695:25
London vista	240:05
Nemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:30
20 mark	23:45
20 frankov (napoleonodor)	19:10
Italijanski bankovci	93:35
C. kr. cekini	11:33

Zitne cene

dné 13. marca 1902.

(Termin.)

Na dunajski borski:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9:40 do 9:41
„ maj	9:41 „ 9:42
„ jesen	— „ —
Rž za pomlad	7:75 „ 7:76
„ maj	7:72 „ 7:72
Koruza za maj-junij	5:52 „ 5:53
Oves za pomlad	7:90 „ 7:90
„ oktober	7:90 „ 7:91

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za april	K 9:32 do 9:33
„ maj	9:33 „ 9:34
„ oktober	8:24 „ 8:25
Rž za april	7:57 „ 7:58
„ oktober	6:87 „ 6:88
Oves za april	7:64 „ 7:65
„ oktober	6:12 „ 6:14
Koruza za maj	5:22 „ 5:23
„ julij	5:36 „ 5:37

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9:45 do 10:15
„ južno žel.	9:80 „ 10:00
Rž	7:70 „ 7:95
Ječmen	7:20 „ 8:60
„ ob Tisi	6:85 „ 7:75
Koruza ogerska, stara	5:60 „ 5:70
„ nova	5:50 „ 5:55
Činkvant	6:30 „ 6:60
„ stara	7:95 „ 8:15
„ nova	7:75 „ 10:75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura na Celziju	Vetrcvi	Nebo	Padežina v 24 urah
13. 9. zveč.	743,1	0,9	sr. svzh.	oblač.	
14. 7. zjutr.	746,6	-2,6	sr. jvzh.	oblač.	0,0
14. 8. popol.	745,6	3,1	sr. svzh.	jasno	

Srednja večerajša temperatura 2,6 normale 3,1

Prodá se, oziroma oddá se v najem pod ugodnimi pogoji 309 4-3

emonadstropna hiša

v Bohinjski Bistrici št. 57 z k isti pripadajočim vrtom. Hiša stoji blizu predora v Boh. Bistrici, torej na za vsako podjetje prikladnem kraju.

Ponudbe pod: „Bohinjska železnica št. 111“ na upravnistvo „Slovenca“.

Indajatelj: Dr. Evgen Lampe.

VABILO

na

II. občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Planini, reš. zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 23. marca 1902

ob 11. uri dopoldne

v prostorih g načelnika.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva in računskega pregledovalca.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

V Planini, dné 14. marca. 1902.

326 1-1

Načelstvo.

Adresna knjiga za Avstrijsko-Ogersko za l. 1897 do 1900

obsega v dveh debelih vezekih nad jeden milijon naslovov tovarnarjev, trgovcev, obrtnikov vseh vrst, advokatov, notarjev, veleposestnikov, ekonomov itd. itd.

Izvirna cena 30 K; proti povz. tju jo pošilja le za 3 goldinarje 301 6-3

knjigotržnica Janeza Peterlin v Trstu.

320 3-1

Adler-samopisni stroj

Neposrednje vidna pisava. Stalnost. Hitrost v pisanju največja. Največja moč v preboju. Lahno vdarjanje na tipke.

Cenike pošilja brezplačno in franko

Jan. Jax in sin

trgovina s šivalnimi stroji v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Na prodaj sta

2 križeva pota

oba po 95 cm. visoka, po gld. 65—jeden pri 189 12-9

FR. TOMAN-u,

podobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Mlin v najem

Želi dobiti dobro izučen mlinar. Ponudbe na: B. M., poste restante Zagorje ob Savi. 318 3-2

Bogato svojo zalogo

najnovejše izvršenih vsakovrstnih

VÓZ

priporočam prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu ponizki ceni.

Stare, obrabljene vozove jemljem v račun, ter sprejemem vsa v mojo stroko spadojoča popravila po najnižji ceni.

Peter Keršič

299 3

zaloga in tvornica vóz v Šiški pri Ljubljani.

299 3

Odgovorni vrednik: Iva Rakovec.

Zahtevajte povsodi pristni „Cvekov brinovec“ od Franc Cvek-a v Kamniku.

240 10-9

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne vizitnice po nizki cenil.

Leštilni odtiskalni papir, odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki BEATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-7

Št. 6078.

Razglas.

242 3-3

V smislu deželnega zakona s 17. dné junija 1870, št. 21 dež. zak., o varstvu zemljskih pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. aprila letos

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtné plotove in hišne stene na polji in na travnikih očistiti zaprejenih gosenic, mrčesanih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si boji pokončati nabrana gosenična gnezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokočati kakor hitro mogoče a najdalje do 15. maja.

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje, ne smejo pustiti v tem stanu letati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in pokončevati ali obrabčati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci), pri oranji ali kopanju zemlje precej za plugom, moliko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron in če bi se to ponovilo, do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dné 14. februarja 1902.

Župan:

Ivan Hribar.

Št. 59.

329 2-1

Razpis volitve za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

Podpisana volilna komisija daje volilcem trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani na znanje, da se bo pred volilno komisijo vršila volitev ali z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic

dné 22. marca 1902

od devetih dopoldne do treh popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Ob 3 uri popoldne se bo to glasovanje tudi končalo.

Volitev se vrši javno. Volilcu se daje, kakor je že zgoraj omenjeno, na izvoljo, da voli ali

- a) ustno, ali
- b) da svoje može na glasovnici napisane osebno poda volilni komisiji, ali
- c) da s svojim imenom podpisano glasovnico pošlje c. kr. volilni komisiji ter obenem oddá, oziroma priloži izkaznico. Ta odposlatev se sme izvršiti po c. kr. pošti ali s posebnimi poslanci.

Glasovnice se smejo odprte ali zaprte oddajati ali določiljati. Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčeve.

Tisti volilci, ki volijo tako, da določiljajo napisane in podpisane glasovnice, morajo svoje glasovnice z izkaznicami vred najkasneje do 22. marca do 3. ure popoldne poslati c. kr. volilni komisiji v Ljubljani.

Po preteku časa, določenega za osebno oddajanje glasov, se bo takoj pričelo s štetjem glasov. Na glasovnice, dospеле med štetjem glasov, se ne bo nič več oziralo.

Zgoraj navedene tiakovine (izkaznike, glasovnice, razpis volitve), kakor tudi vse vloge volilcev, se pošiljajo volilni komisiji po pošti poštarine proste, ako imajo na adresi pristavek: „V volitvenih zadevah trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani“.

Volilci I. volilne kategorije trgovinskega odseka dobé rdeče glasovnice in volijo

2 prava člana.

Volilci II. volilne kategorije trgovinskega odseka dobé rujava glasovnice in volijo

4 prave člane.

Volilci III. volilne kategorije trgovinskega odseka dobé modre glasovnice in volijo

4 prave člane.

Volilci I. volilne kategorije obrtne odseka dobé zelene glasovnice in volijo

2 prava člana.

Volilci II. volilne kategorije obrtne odseka dobé bele glasovnice in volijo 10 pravih članov.

Volilci III. volilne kategorije obrtne odseka dobé rumene glasovnice in volijo

2 prava člana.

Vsaka volilna kategorija voli sama za-se njej pripadajoče število pravih članov. Opozarja se pa tu posebno, da se smejo volilci, ki imajo volilno pravico v enem odseku, voliti v vseh kategorijah tistega odseka.

Daljni pouk je v razpisu volitve, ki se dostavi vsakemu volilcu.

V Ljubljani, dné 12. marca 1902.

C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

Predsednik: Dr. pl. Rölling m. p.

Koledar ka toliškega tiskovnega društva v Ljubljani sa l. 1902 z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 solarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

126 26-12

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve. Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.“